

Asia: VN/23886/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi vuosina 2026-2027 myönnettävästä puhtaan teollisuuden investointien verohyvityksestä

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Vantaan Energia kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esitysluonnoksesta laiksi vuosina 2026–2027 myönnettävästä puhtaan teollisuuden investointien verohyvityksestä.

Vantaan Energia pitää ehdotettua verohyvitystä erittäin tarpeellisena ja kannatettavana tuki-instrumenttina. Erityisesti hiilidioksidin talteenoton (CCS/CCUS) hankkeiden näkökulmasta verohyvitys on keskeinen väline puhtaan siirtymän vauhdittamiseksi. CCS-hankkeet ovat luonteeltaan pääomaintensiivisiä suurinvestointeja: pelkästään yhteen teolliseen talteenottolaitokseen investoiminen edellyttää tyypillisesti satoja miljoonia euroja, eikä hanke ole usein kannattava ilman julkista tukea päästöoikeuksien markkinahinnan nykytasolla. Verohyvitys, joka kohdistuu investointikustannuksiin, vastaa juuri tähän tarpeeseen oikeaan aikaan.

Tuen enimmäismäärä yhteishankkeissa: rakenteellinen ongelma CCS-arvoketjuissa

Vantaan Energia haluaa kiinnittää huomiota lakiesityksen 7 §:n 3 momenttiin, jonka mukaan investointihyvityksen enimmäismäärä on 150 miljoonaa euroa investointihanketta kohden myös silloin, kun kaksi erillistä yhtiötä toteuttaa hankkeen yhdessä.

Hiilidioksidin pysyvän geologisen varastoinnin mahdollistavissa CCS-hankkeissa on rakenteellinen piirre, joka tekee tästä sääntelystä haasteellisen. Pysyvä varastointi edellyttää käytännössä kahta erillistä mutta hyvin kallista investointikokonaisuutta: talteenottolaitteiston sekä CO₂-infrastruktuurin eli kuljetuksen, terminaalin ja yhteyden varastointikohteeseen. Nämä hankkeet ovat

toisistaan erottamattomia: kumpikaan ei tuota päästövähennyksiä yksinään, eikä kumpikaan ole järkevä ilman toista.

Samalla harva yksittäinen toimija pystyy kantamaan yksin molempien hankkeiden investointikustannukset, jotka voivat kumpikin nousta satoihin miljooniin euroihin. Tyypillinen ja usein ainoa toimiva rakenne on se, että yksi yhtiö investoi talteenottoon ja toinen vastaa infrastruktuurista. Tällöin molemmat yhtiöt toteuttavat erillisen, tukikelpoisen investointihankkeen.

Jos lakiesityksen 7 §:n 3 momenttia tulkitaan siten, että tällaiset toisiaan edellyttävät hankkeet muodostavat yhden kokonaisuuden, tarkoittaa se käytännössä sitä, että 150 miljoonan euron enimmäistuki jaetaan kahden eri satojen miljoonien euron arvoisten investointien kesken. Tuki-intensiteetti jää tällöin niin matalaksi, ettei tuki mahdollista investointeja. Tämä koskee juuri niitä hankkeita, joissa infrastruktuurin rakentaminen on koko suomalaisen CCS-ekosysteemin etenemisen edellytys.

Esityksessä on syytä selventää, miten 7 §:n 3 momenttia on tarkoitus tulkita tässä hanketyypissä, ja harkitsemaan, voisiko lakiesitystä tai sen perusteluja täsmentää siten, että selkeästi eri yhtiöiden erillisinä hankkeina toteuttamat mutta toiminnallisesti toisiaan edellyttävät investoinnit kuten talteenottolaitteet ja CO₂-infra arvioidaan kukin omina investointihankkeinaan omine enimmäismäärineen.

Hiilidioksidin rinnakkaiset hyödyntämis- ja varastointitavat investointihyvityksen näkökulmasta

Jatkovalmistelussa on syytä selventää, soveltuuko investointihyvitys myös sellaisiin hiilidioksidin talteenottohankkeisiin, joissa talteenotettua hiilidioksidia hyödynnetään rinnakkain kahdella eri tavalla: osa toimitetaan RFNBO-polttoaineiden tuotantoon ja osa varastoidaan pysyvästi merenpohjaan hiilidioksidin poistumana (CDR).

Lakiesityksen 20 § 2 momentin perusteella molemmat käyttötavat näyttäisivät erikseen tarkasteltuna täyttävän hiilidioksidin talteenottohankkeille asetetut edellytykset. Epäselväksi kuitenkin jää, miten investointihyvityksen tukikelpoisuus määräytyy tilanteessa, jossa nämä käyttötavat yhdistyvät samassa hankkeessa. Lisäksi olisi tarpeen täsmentää, asettaako lakiesitys vaatimuksia talteenotetun hiilidioksidin eri käyttötapojen keskinäisille osuuksille tai niiden jakautumiselle hankkeen kokonaisuudessa.

Vantaalla 9.6.2026

Juha Luomala

Viestintä- ja yhteiskuntasuhdejohtaja

Vantaan Energia Oy

Luomala Juha
Vantaan Energia Oy